

УТВЪРДИЛ

Директор:

(Име, фамилия, подпис)

ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
по учебния предмет *човекът и природата* за 4. клас

ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК – 18 седмици X 2 часа седмично = 36 часа

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Методи при работа	Бележки/ коментари
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	1	Какво научихте по човекът и природата в 3. клас (преговор)	Различава някои често използвани във всекидневието вещества по техни свойства и употреба. Описва свойствата на водата и въздуха в природата. Разграничава по основни признаци неживите тела от живите организми. Свързва видовото разнообразие в природата с разнообразието в средата и условията на живот. Познава характерни за дадена среда приспособления на живот. Разпознава жизнените процеси хранене, растеж и размножаване. Описва връзката между растенията и животните в дадена среда чрез хранителни вериги. Описва по картини и схеми различни начини на движение на животните. Назовава по схема основни органи на човешкото тяло и тяхното предназначение. Изброява правила за здравословен начин на живот и хранене. Дава примери за замърсяване на водата и въздуха. Посочва дейности за опазване чистотата на водата и въздуха.	беседа работа с учебника	
2	1	Свойства и употреба на веществата телата.	Сравнява вещества, използвани във всекидневието, по техните свойства – горят ли, привличат ли се от магнит, провеждат ли топлина, разтварят ли се във вода, плават или потъват (по-тежки или по-леки от водата). Дава примери за употреба на веществата.	беседа разказ обяснение наблюдение експеримент работа с учебника	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
3	2	Свойства и употреба на веществата и материалите (затвърдяване)	Сравнява вещества, използвани във всекидневието, по техните свойства – горят ли, привличат ли се от магнит, провеждат ли топлина, разтварят ли се във вода, плават или потъват (по-тежки или по-леки от водата). Дава примери за употреба на веществата. Извършва опити с тела и вещества.	беседа обяснение инструктаж наблюдение експеримент работа с учебника	
4	2	Температура	Измерва температурата на вода, въздух и телесна температура в градуси Целзий (°C).	беседа разказ обяснение инструктаж наблюдение експеримент работа с учебника	
5	3	Измерване на температура (затвърдяване)	Измерва температурата на вода, въздух и телесна температура в градуси Целзий (°C).	беседа обяснение инструктаж наблюдение експеримент упражнение работа с учебника	
6	3	Състояния на водата	Разпознава трите състояния на водата: лед, вода и водни пари. Описва въз основа на опити промените в състоянието на водата при нагряване и охлаждане (топене – замръзване, изпарение – втечняване).	беседа описание обяснение наблюдение експеримент работа с учебника	
7	4	Водата в различните състояния (затвърдяване)	Разпознава трите състояния на водата: лед, вода и водни пари. Описва въз основа на опити промените в състоянието на водата при нагряване и охлаждане (топене – замръзване, изпарение – втечняване). Извършва опити с тела и вещества.	беседа упражнение обяснение инструктаж наблюдение експеримент работа с учебника	
8	4	Кръговрат на водата в природата	Описва по схема кръговрата на водата в природата и основните видове валежи (дъжд, сняг, град).	беседа описание обяснение инструктаж наблюдение	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
				експеримент работа с учебника	
9	5	Състав и плодородие на почвата	Изброява съставни части на почвата и фактори, от които зависи нейното плодородие. Извършва опити с тела и вещества.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
10	5	Почва (затвърдяване)	Изброява съставни части на почвата и фактори, от които зависи нейното плодородие. Извършва опити с тела и вещества.	беседа обяснение инструктаж наблюдение експеримент работа с учебника	
11	6	Опазване на чистотата на водата, въздуха и почвата	Изброява замърсителите на въздуха, водата и почвата и начините за опазването им.	беседа разказ обяснение наблюдение работа с учебника игрови метод	
12	6	Чистотата на въздуха, водата и почвата (урок екскурзия)	Изброява замърсителите на въздуха, водата и почвата и начините за опазването им.	обяснение инструктаж наблюдение	
13	7	Тела и вещества (обобщение)	Сравнява вещества, използвани във всекидневието, по техните свойства – горят ли, привличат ли се от магнит, провеждат ли топлина, разтварят ли се във вода, плават или потъват (по-тежки или по-леки от водата). Дава примери за употреба на веществата. Измерва температурата на вода, въздух и телесна температура в градуси Целзий (°C). Разпознава трите състояния на водата: лед, вода и водни пари. Описва въз основа на опити промените в състоянието на водата при нагряване и охлаждане (топене – замръзване, изпарение – втечняване). Описва по схема кръговрата на водата в природата и основните видове валежи (дъжд, сняг, град). Изброява съставни части на почвата и фактори, от които зависи нейното плодородие. Изброява замърсителите на въздуха, водата и почвата и начините за опазването им.	беседа описание наблюдение работа с учебника	
14	7	Движение на тела	Разпознава видове движение на тела, срещани във всекидневието – праволинейно, криволинейно, въртене, трептене.	беседа обяснение наблюдение	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
				демонстрация работа с учебника	
15	8	Видове движения (затвърдяване)	Разпознава видове движение на тела, срещани във всекидневието – праволинейно, криволинейно, въртене, трептене.	беседа обяснение инструктаж наблюдение демонстрация работа с учебника игрови метод	
16	8	Трептене и звук	Посочва примери за трептящи тела, които издават звук. Илюстрира с примери вредното влияние на шума и силните звукове върху здравето на човека.	беседа обяснение инструктаж наблюдение демонстрация работа с учебника	
17	9	Звук и слух (затвърдяване)	Посочва примери за трептящи тела, които издават звук. Илюстрира с примери вредното влияние на шума и силните звукове върху здравето на човека.	беседа обяснение инструктаж наблюдение експеримент демонстрация работа с учебника; игрови метод	
18	9	Светлина и зрение	Проверява опитно праволинейното разпространение на светлината.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
19	10	Разпространение на светлината (затвърдяване)	Проверява опитно праволинейното разпространение на светлината.	беседа обяснение инструктаж наблюдение експеримент демонстрация работа с учебника игрови метод	
20	10	Сили	Илюстрира с примери как силите (мускулна сила, земно притегляне, триене) влияят на движението или променят формата на телата.	беседа обяснение	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
				наблюдение демонстрация работа с учебника игрови метод	
21	11	Видове сили (затвърдяване)	Илюстрира с примери как силите (мускулна сила, земно притегляне, триене) влияят на движението или променят формата на телата.	беседа обяснение инструктаж наблюдение експеримент демонстрация работа с учебника игрови метод	
22	11	Енергия	Изброява различни видове енергия: енергия на движението, топлинна енергия, слънчева енергия, енергия от горива и храни.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
23	12	Видове енергия (затвърдяване)	Изброява различни видове енергия: енергия на движението, топлинна енергия, слънчева енергия, енергия от горива и храни.	беседа обяснение инструктаж наблюдение експеримент демонстрация работа с учебника игрови метод	
24	12	Енергия и околна среда	Илюстрира с примери използването на енергията в бита, транспорта и от живите организми. Свързва добиването на енергия чрез изгаряне на природни горива със замърсяването на околната среда.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
25	13	Движение и енергия (обобщение)	Разпознава видове движение на тела, срещани във всекидневието – праволинейно, криволинейно, въртене, трептене. Посочва примери за трептящи тела, които издават звук. Илюстрира с примери как силите (мускулна сила, земно притегляне, триене) влияят на движението или променят формата на телата. Изброява различни видове енергия: енергия на движението, топлинна енергия, слънчева енергия, енергия от горива и храни. Свързва добиването на енергия чрез изгаряне на природни горива със замърсяването на околната среда.	беседа описание наблюдение работа с учебника	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
26	13	Нашата планета Земя	Описва формата на Земята и нейното движение (въртене около оста ѝ и обикаляне по орбита около Слънцето). Свързва смяната на деня и нощта с въртенето на Земята около нейната ос.	беседа обяснение разказ дискусия наблюдение демонстрация работа с учебника	
27	14	Движение на Земята (затвърдяване)	Описва формата на Земята и нейното движение (въртене около оста ѝ и обикаляне по орбита около Слънцето). Свързва смяната на деня и нощта с въртенето на Земята около нейната ос.	беседа обяснение инструктаж наблюдение експеримент демонстрация работа с учебника игрови метод	
28	14	Небесни тела	Описва Слънцето като звезда (източник на светлинна енергия) и Луната като естествен спътник на Земята.	беседа разказ обяснение дискусия наблюдение работа с учебника	
29	15	Земята, Слънцето и Луната (затвърдяване)	Описва Слънцето като звезда (източник на светлинна енергия) и Луната като естествен спътник на Земята.	беседа обяснение наблюдение упражнение работа с учебника	
30	15	Слънчева система	Изброява планетите от Слънчевата система.	беседа разказ обяснение наблюдение работа с учебника	
31	16	Планети в Слънчевата система (затвърдяване)	Изброява планетите от Слънчевата система.	беседа описание наблюдение работа с учебника игрови метод	
32	16	Планетата Земя (обобщение)		беседа описание	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
				наблюдение работа с учебника игрови метод	
33	17	Хранене	Описва по схема изграждането на хранителни вещества от растенията. Обяснява значението на растенията за обогатяването на въздуха с кислород и пречистването му от въглероден диоксид. Обяснява откъде организмите получават енергия и за какво я използват.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
34	17	Хранене на растенията и животните (затвърдяване)	Описва по схема изграждането на хранителни вещества от растенията. Обяснява значението на растенията за обогатяването на въздуха с кислород и пречистването му от въглероден диоксид. Обяснява откъде организмите получават енергия и за какво я използват.	беседа обяснение наблюдение експеримент демонстрация работа с учебника игрови метод	
35	18	Дишане	Обяснява откъде организмите получават енергия и за какво я използват. Дава примери за животни, които дишат с бели дробове или с хриле.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
36	18	Дишане при растенията и животните (затвърдяване)	Обяснява откъде организмите получават енергия и за какво я използват. Дава примери за животни, които дишат с бели дробове или с хриле.	беседа обяснение наблюдение експеримент демонстрация работа с учебника	

ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК – 16 седмици X 2 часа седмично = 32 часа

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Методи за работа	Бележки/ коментари
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
37	19	Размножаване на растенията	Описва по схема размножаването на цветно растение.	беседа обяснение наблюдение експеримент демонстрация работа с учебника	
38	19	Растеж и развитие на растенията	Описва по схема жизнения цикъл на едногодишно тревисто растение.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
39	20	Размножаване, растеж и развитие на растенията (затвърдяване)	Описва по схема размножаването на цветно растение. Описва по схема жизнения цикъл на едногодишно тревисто растение. Обяснява резултатите от проведени опити с растения.	беседа обяснение наблюдение инструктаж експеримент демонстрация работа с учебника	
40	20	Растеж и развитие на животни, които снасят яйца	Описва по схема развитието на животни, които снасят яйца.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
41	21	Растеж и развитие на яйцеснасящи животни (затвърдяване)	Описва по схема развитието на животни, които снасят яйца.	беседа обяснение наблюдение упражнение работа с учебника	
42	21	Растеж и развитие на животни, които раждат малките си	Описва по схема развитието на животни, които раждат малките си.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
43	22	Растеж и развитие на живораждащи животни (затвърдяване)	Описва по схема развитието на животни, които раждат малките си.	беседа обяснение наблюдение упражнение работа с учебника игрови метод	
44	22	Жизнени процеси (обобщение)		беседа описание наблюдение работа с учебника игрови метод	
45	23	Животните в природата	Разграничава безгръбначни от гръбначни животни. Групира животните на насекоми, риби, земноводни, влечуги, птици и бозайници.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
46	23	Групиране на животните (затвърдяване)	Разграничава безгръбначни от гръбначни животни. Групира животните на насекоми, риби, земноводни, влечуги, птици и бозайници.	беседа описание наблюдение работа с учебника игрови метод	
47	24	Животът във водата	Илюстрира с примери видовото разнообразие на животни и растения във водната среда на живот. Посочва приспособления на растения и животни към тяхната среда на живот.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
48	24	Обитателите на водата (затвърдяване)	Илюстрира с примери видовото разнообразие на животни и растения във водната среда на живот. Посочва приспособления на растения и животни към тяхната среда на живот.	беседа обяснение наблюдение упражнение работа с учебника игрови метод	
49	25	Животът на сушата	Илюстрира с примери видовото разнообразие на животни и растения в сухоземната среда на живот. Посочва приспособления на растения и животни към тяхната среда на живот.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
50	25	Обитателите на сушата (затвърдяване)	Илюстрира с примери видовото разнообразие на животни и растения в сухоземната среда на живот. Посочва приспособления на растения и животни към тяхната среда на живот.	беседа обяснение наблюдение упражнение	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
				работа с учебника игрови метод	
51	26	Организмови съобщества	Разграничава естествени и изкуствени съобщества и хранителни взаимоотношения между организмите в тях.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
52	26	Опазване на природата	Назовава дейностите на човека, водещи до нарушаване на равновесието в природата, и мерките за нейното опазване.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
53	27	Опазване на равновесието в естествените и изкуствените съобщества (затвърдяване)	Описва резултатите от наблюдения на обекти от живата природа.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника игрови метод	
54	27	Растенията и животните в едно съобщество (урок екскурзия)	Описва резултатите от наблюдения на обекти от живата природа.	обяснение инструктаж наблюдение	
55	28	Организмите и тяхната среда на живот (обобщение)	Разграничава безгръбначни от гръбначни животни. Групира животните на насекоми, риби, земноводни, влечуги, птици и бозайници. Илюстрира с примери видовото разнообразие на животни и растения в различни среди на живот (вода, суша). Разграничава естествени и изкуствени съобщества и хранителни взаимоотношения между организмите в тях. Посочва приспособления на растения и животни към тяхната среда на живот. Назовава дейностите на човека, водещи до нарушаване на равновесието в природата, и мерките за нейното опазване. Описва резултатите от наблюдения на обекти от живата природа.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
56	28	Хранене на човека	Разпознава на схема органи на човешкото тяло, свързани с процеса хранене.	беседа разказ описание обяснение наблюдение работа с учебника	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
57	29	Храносмилателни органи и здраве (затвърдяване)	Разпознава на схема органи на човешкото тяло, свързани с процеса хранене.	беседа описание наблюдение работа с учебника игрови метод	
58	29	Хранителни вещества	Изброява основните вещества, необходими на човешкия организъм, и храните, които ги съдържат. Дава примери за здравословно хранене.	беседа разказ описание обяснение наблюдение работа с учебника	
59	30	Здравословно хранене (затвърдяване)	Изброява основните вещества, необходими на човешкия организъм, и храните, които ги съдържат. Дава примери за здравословно хранене.	беседа дискусия описание наблюдение работа с учебника	
60	30	Органи на дишането	Разпознава на схема органи на човешкото тяло, свързани с процеса дишане.	беседа разказ описание обяснение наблюдение работа с учебника	
61	31	Дихателни органи и здраве (затвърдяване)	Разпознава на схема органи на човешкото тяло, свързани с процеса дишане.	беседа описание наблюдение работа с учебника игрови метод	
62	31	Размножаване и развитие на човека	Описва (по схеми) размножаването и развитието на човека и очакваните изменения в детския организъм в процеса на съзряването му.	беседа разказ описание обяснение наблюдение работа с учебника	
63	32	Зародишно и следзародишно развитие на човека (затвърдяване)	Описва (по схеми) размножаването и развитието на човека и очакваните изменения в детския организъм в процеса на съзряването му.	беседа описание наблюдение дискусия работа с учебника	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
64	32	Заразни болести	Посочва причинители на заразни болести (микроби, бактерии и вируси) и средства за предпазване и лекуване (лична хигиена, ваксини, лекарства).	беседа разказ описание обяснение наблюдение работа с учебника	
65	33	Здравословен начин на живот	Оценява значението на здравословното хранене, личната хигиена, физическата активност и закаляването за укрепване и опазване на собственото здраве. Обяснява вредното влияние на никотина, алкохола и наркотиците.	беседа описание обяснение наблюдение работа с учебника	
66	33	Нашето здраве (затвърдяване)	Оценява значението на здравословното хранене, личната хигиена, физическата активност и закаляването за укрепване и опазване на собственото здраве. Обяснява вредното влияние на никотина, алкохола и наркотиците.	беседа описание дискусия наблюдение работа с учебника	
67	34	Човекът и здравословният начин на живот (обобщение)	Разпознава на схема органи на човешкото тяло, свързани с процесите хранене и дишане. Описва (по схеми) размножаването и развитието на човека и очакваните изменения в детския организъм в процеса на съзряването му. Изброява основните вещества, необходими на човешкия организъм, и храните, които ги съдържат. Дава примери за здравословно хранене. Посочва причинители на заразни болести (микроби, бактерии и вируси) и средства за предпазване и лекуване (лична хигиена, ваксини, лекарства). Обяснява вредното влияние на никотина, алкохола и наркотиците. Оценява значението на здравословното хранене, личната хигиена, физическата активност и закаляването за укрепване и опазване на собственото здраве.	беседа обяснение наблюдение работа с учебника	
68	34	Човекът и природата (преговор)	Различава веществата по свойства и употреба. Описва по схема кръговрата на водата в природата. Разпознава видове движение на тела, срещани във всекидневието – праволинейно, криволинейно, въртене, трептене. Дава примери за източници на светлина и звук, за тяхното разпространение и възприемане от човешките сетива. Описва формата и движението на Земята и Луната. Назовава по схема планетите от Слънчевата система. Дава примери за получаване на енергия от различни източници и за нейното използване от човека.	беседа работа с учебника	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
			<p>Познава някои от основните жизнени процеси – хранене, дишане, размножаване и развитие.</p> <p>Групира животните на бозайници, птици, влечуги, земноводни, риби и насекоми.</p> <p>Илюстрира с примери основни групи организми, обитаващи водата и сушата, и приспособленията им за живот.</p> <p>Описва по схема храненето, дишането, размножаването и развитието на човека.</p> <p>Описва очаквани промени в човешкото тяло през пубертета.</p> <p>Дава примери за здравословно хранене и здравословен начин на живот.</p> <p>Познава заразни и незаразни болести и начини за опазване на собственото здраве.</p> <p>Разбира вредното въздействие на никотина, алкохола, наркотиците.</p> <p>Назовава дейности на човека, водещи до нарушаване на равновесието в природата, и мерки за нейното опазване.</p>		

Разработил:.....

(Име, фамилия, подпис)